

Studia i Materiały. Miscellanea Oeconomicae
Rok 20, Nr 3/2016, tom I
Wydział Prawa, Administracji i Zarządzania
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

**Globalizacja i regionalizacja
we współczesnym świecie**

Edward Molendowski¹

DEKADA CZŁONKOSTWA W UNII EUROPEJSKIEJ – POLSKA NA TLE NOWYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH²

Streszczenie: Akcesja 10 krajów Europy Środkowej do Unii Europejskiej była ważnym impulsem do kolejnych zmian zapoczątkowanych jeszcze na początku lat dziewięćdziesiątych XX w., a pierwsze lata członkostwa pozwoliły na zbudowanie w miarę trwałych i stabilnych podstaw dalszego rozwoju. W artykule podjęto próbę porównania zmian sytuacji gospodarczej Polski oraz pozostałych nowych państw członkowskich w okresie poakcesyjnym oraz zidentyfikowania najważniejszych różnic oraz determinant wpływających na jej kształtowanie. Przyjęto hipotezę, iż Polska należy do państw, w których najbardziej wyraźnie wystąpiły zróżnicowane efekty członkostwa. Ze względu na konieczność ograniczenia objętości artykułu analizę odniesiono do najważniejszych wskaźników charakteryzujących zmiany sytuacji gospodarczej badanych krajów w latach 2004-2014. Artykuł kończy zestawienie najważniejszych wniosków wynikających z prezentowanej analizy.

Słowa kluczowe: nowe państwa członkowskie, efekty członkostwa w UE, Polska w UE, poziom rozwoju gospodarczego Polski.

Klasyfikacja JEL: E2, E6, F4, F5.

Wprowadzenie

W ciągu 10 lat od przystąpienia do Unii Europejskiej nowe państwa członkowskie (UE-8, jako, że w prezentowanej analizie badaniem objęto 8 państw Europy

¹ Doktor habilitowany Edward Molendowski, profesor nadzwyczajny UEK, Katedra Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.

² Publikacja została dofinansowana ze środków przyznanych Wydziałowi Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie w ramach dotacji na utrzymanie potencjału badawczego.

Środkowo-Wschodniej, które w ramach „wschodniego” rozszerzenia stały się w 2004 r. pełnoprawnymi członkami Unii Europejskiej) zanotowały wiele sukcesów, jak i porażek. Akcesja stała się impulsem do kolejnych zmian zapoczątkowanych jeszcze na początku lat dziewięćdziesiątych XX w., a pierwsze lata członkostwa pozwoliły na zbudowanie w miarę trwałych i stabilnych podstaw dalszego rozwoju. Ostatnie lata (zwłaszcza po wybuchu światowego kryzysu) pokazały, że obok niewątpliwych sukcesów ujawniły się także porażki. Ich usunięcie wymagać będzie dalszych zmian, w tym zwłaszcza o charakterze strukturalnym.

Polska i pozostałe kraje objęte analizą stanęły w początkowym etapie transformacji przed koniecznością rozwiązywania niemal identycznych problemów [Zielińska-Głębocka 2013, s. 20]. Napotykać na takie same bariery, podejmowały dość często zróżnicowane metody ich usuwania. W różny sposób wykorzystano też szanse na modernizację gospodarek i przyspieszenie rozwoju wynikające z przystąpienia do Unii Europejskiej. Wydaje się, że okres 10 lat członkostwa w UE jest wystarczająco długi, by dokonać odpowiednich porównań.

W artykule podjęto próbę porównania zmian sytuacji gospodarczej Polski oraz pozostałych państw UE-8 w okresie poakcesyjnym oraz zidentyfikowania najważniejszych różnic oraz determinant wpływających na jej kształtowanie. Przyjęto hipotezę, iż Polska należy wśród państw UE-8 do tych, w których najbardziej wyraźnie wystąpiły zróżnicowane efekty członkostwa. Ze względu na ograniczenia objętościowe artykułu analizę odniesiono do najważniejszych wskaźników charakteryzujących sytuację gospodarczą badanych krajów w latach 2004-2014 (PKB, zadłużenie, inflacja, bezrobocie).

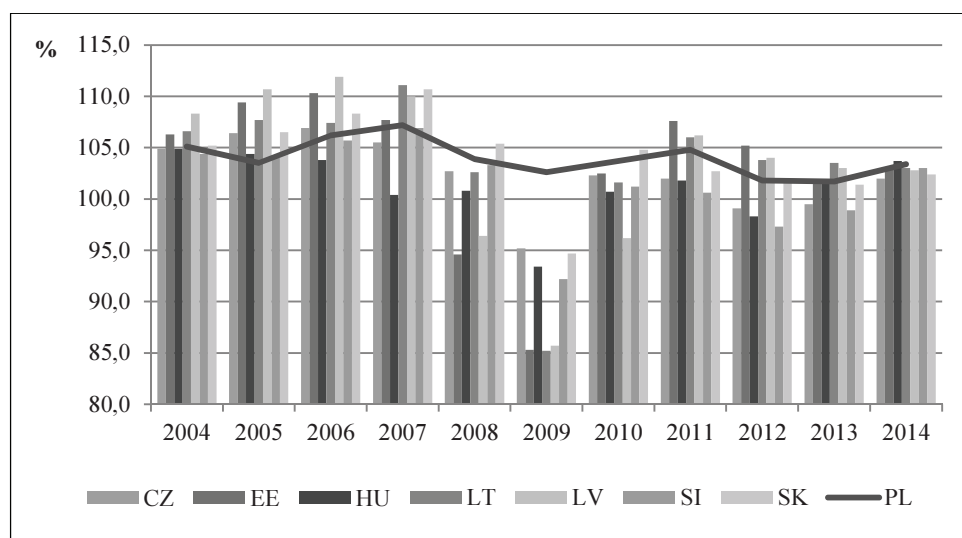
1. Dynamika wzrostu gospodarczego

W ramach bolesnego procesu transformacji gospodarczej, rozpoczętej na początku lat 90. ub. wieku, państwa objęte analizą relatywnie szybko zakończyły budowę sprawnie funkcjonujących gospodarek rynkowych. Procesy te uwieńczyła akcesja do Unii Europejskiej, a członkostwo w UE w istotnym stopniu te przemiany umocniło i przyspieszyło. Problemy rozwoju gospodarczego krajów Europy Środkowo-wschodniej w pierwszych latach transformacji są szeroko analizowane w wielu publikacjach, wykaz najważniejszych z nich zob. w [Molendowski 2009, s. 127].

Integracja oraz liberalizacja handlu z krajami UE skutkowały m.in. szybkim wzrostem eksportu kierowanego na ten rynek. Wpłynęło to pozytywnie na tempo wzrostu dochodu narodowego. Jak wynika z wyliczeń na podstawie danych EUROSTAT [EUROSTAT, 2015a], Polska osiągnęła w poszczególnych latach okresu 2004-2014 tempo wzrostu PKB wyższe od zanotowanego dla większości dla krajów UE-8. Ilustracją tych tendencji jest Wykres 1.

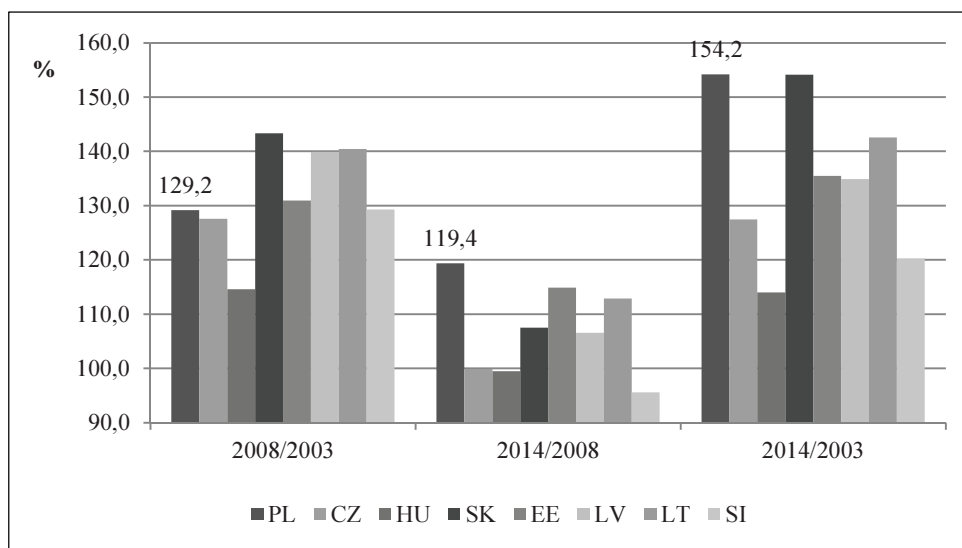
W okresie pierwszych pięciu lat członkostwa (2004-2008) PKB wzrósł w Polsce aż o 29,2%. Dla porównania w krajach UE-15 przyrost ten wyniósł 16,2%. Polska znalazła się w grupie krajów o najwyższym poziomie tego wskaźnika, ale w 3 krajach z badanej grupy (Słowacji, Litwie i Łotwie) wskaźnik ten był wyraźnie wyższy. W następnych latach, aż do końca badanego okresu wskaźniki te dla

Polski były już znacznie wyższe, niż dla większości krajów UE-8. Relatywnie najwyższe wskaźniki zanotowano w latach 2008-2010, różnice te utrzymywały się też nadal (choć mniej wyraźnie) w latach 2011-2014. Ilustrują to dane zestawione na Wykresie 2.

Wykres 1. Tempo wzrostu PKB w Polsce (na tle krajów UE-8) w latach 2004-2014 (rok poprzedni = 100%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [EUROSTAT, 2015a].

Wykres 2. Kształtowanie się dynamiki realnego PKB Polski na tle krajów UE-10 w latach 2004-2014 (w%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [EUROSTAT, 2015a].

Gdy na skutek światowego kryzysu, w 2009 r. tempo wzrostu PKB w krajach UE-15 oraz państwach UE-8 znacznie spadło, tylko w Polsce nadal było dodatnie. W rezultacie w okresie pokryzysowym (lata 2009-2014) PKB Polski wzrósł o kolejne 19,4%. Spośród państw UE-8 dodatnią dynamikę wzrostu PKB zanotowała w tym okresie tylko Litwa (12,9%), Słowacja (7,5%), Łotwa 6,5%).

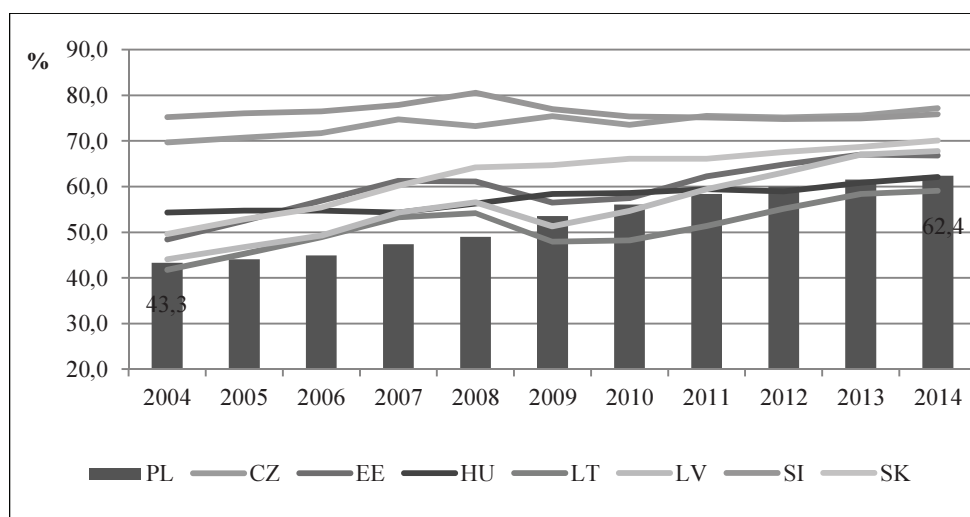
W rezultacie, w całym badanym okresie poakcesyjnym (2004-2014) Polska wyróżniała się wśród analizowanych państw najwyższym wskaźnikiem przyrostu PKB. Jego poziom w 2014 r. był o 54,2% wyższy niż w 2003 r. Podobny wzrost (54,1%) zanotowano w przypadku Słowacji. Relatywnie wysokie wskaźniki (powyżej 30%) zanotowano też w przypadku Litwy, Łotwy i Estonii. Najgorzej pod tym względem ukształtowała się sytuacja na Węgrzech, gdzie analogiczny wskaźnik (14,0%) był niższy nie tylko od wskaźnika dla pozostałych krajów UE-8, ale także dla całej UE-15 (17,3%).

Jak wiadomo, w całym okresie transformacji jednym z najważniejszych zadań dla Polski i nowych państw członkowskich UE było zmniejszenie dystansu dzielącego je od krajów Piętnastki. Zbliżanie do krajów UE-15 objęło wiele dziedzin, w tym poziom PKB per capita liczony jako wartość bezwzględna oraz w relacji do średniej osiągananej przez te kraje. W wyniku opisanego wyżej, szybszego tempa wzrostu gospodarczego Polski, niż całej UE-15 oraz większości krajów UE-8, w całym okresie poakcesyjnym nastąpiło wyraźne przyspieszenie procesu doganiania poziomu PKB per capita UE-15. Jak wynika z wyliczeń na podstawie danych EUROSTAT [2015b], których ilustracją jest Wykres 3, w pierwszym roku członkostwa w UE Polska była krajem o jednym z najniższych w całej grupie UE-8 poziomie tego wskaźnika (43,3% średniej UE-15) i znajdowała się na 2 miejscu od końca wśród badanych krajów. W 2014 r. poziom ten wynosił już 62,4%, i był o 19,1 p.p. wyższy niż w 2004 r. W tym okresie tylko Łotwa i Słowacja uzyskały nieco większy postęp (wzrost odpowiednio o 23,7 oraz 20,5 p.p.). Z kolei najmniejszy postęp zanotowano w przypadku Słowenii (0,6 p.p.), Czech (7,5 p.p.) oraz Węgier (7,7 p.p.). W rezultacie Polska wyprzedziła pod względem poziomu PKB per capita Litwę oraz Węgry.

Warto dodać, iż w 2004 r. poziom PKB na jednego mieszkańca Polski wynosił tylko 10,9 tys. euro, a w 2014 r. osiągnął już poziom 18,6 tys. euro (przy średniej dla UE-15 wynoszącej odpowiednio 25,4 oraz 29,8 tys. euro). Warto też podkreślić, że od czasu wejścia do Unii Europejskiej pozycja gospodarcza Polski wśród członków tego ugrupowania znacznie się poprawiła. Udział Polski w łącznym PKB wszystkich krajów należących obecnie do UE liczonemu wg PPP zwiększył się z 3,6% w 2004 r. do 4,1% w 2007 r. i 5,1% w 2014 r. [Matkowski, Rapacki i Próchniak 2015, s. 19].

Ten sukces Polski był rezultatem dodatniej relatywnie wysokiej stopy wzrostu PKB w całym analizowanym okresie (również w latach „pokryzysowych”). Sukces Słowacji można przypisać relatywnie krótkiemu okresowi spadku PKB w okresie kryzysu oraz członkostwu w strefie euro. Z kolei w przypadku Słowenii i Czech istotny wpływ miał zarówno okres długiej recesji, jak również wysoki poziom wyjściowy w 2004 r. [Gawlikowska-Hueckel i Zielińska-Głębocka 2015,

s. 146-147]. W przypadku Węgier zdecydowało relatywnie niskie tempo wzrostu PKB w latach 2006-2013 (a więc niemal w całym analizowanym okresie). Wiązać to należy zwłaszcza z błędami w polityce gospodarczej kolejnych ekip rządzących w tym kraju (szerzej na ten temat zob. np. w [Czekaj 2014]).

Wykres 3. PKB *per capita* wg PPP w Polsce na tle krajów UE-10 w latach 2004-2014 (UE-15=100%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [EUROSTAT, 2015b].

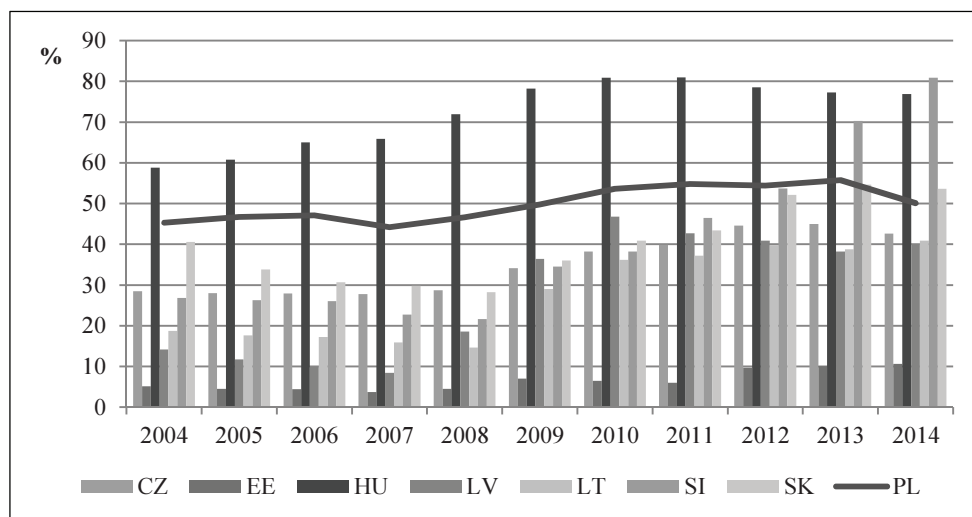
2. Sytuacja sektora finansów publicznych

Traktaty akcesyjne nakładają na nowe państwa członkowskie przeprowadzenie reform finansów publicznych zgodnie z wymogami Paktu stabilności i wzrostu oraz procedury unikania nadmiernego deficytu. Zapewnienie stabilności finansowej uznano bowiem za ważny fundament dla zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

Do kluczowych wskaźników stosowanych w analizie stabilności finansowej państwa zalicza się poziom długu publicznego oraz saldo deficytu budżetowego w stosunku do PKB. Występujące od początku procesu transformacji we wszystkich badanych krajach niedostosowanie wydatków publicznych do uzyskiwanych dochodów utrzymywało się nadal po akcesji do Unii Europejskiej. Uznać to należy za niekorzystne zjawisko, gdyż w dłuższej perspektywie stanowi poważne zagrożenie dla perspektyw stabilnego wzrostu gospodarczego (szerzej zob.: [Michalski 2014, s. 51-67; Michalski 2015, s. 54-76]).

Utrzymywanie się wysokiego ujemnego deficytu finansów publicznych prowadziło do narastania zadłużenia sektora finansów publicznych w większości krajów UE-8. W przypadku Polski dług w 2004 r. wynosił 45,3% PKB, ale w następnych latach zaczął się powiększać (tylko w 2007 r. nieco się obniżył) i od 2010 r. zaczął się niebezpiecznie zbliżać do 60% PKB (stanowiącego jedno z dwóch kryteriów konwergencji krajów UE) oraz progu ostrożnościowego 55% przewidzianego w polskich

regulacjach. W 2014 r. udało się tę niekorzystną tendencję zahamować. Mimo to sytuacja w Polsce w tym zakresie ukształtowała się znacznie mniej korzystnie niż w większość analizowanych krajów. Ilustrują to dane zestawione na Wykresie 4.

Wykres 4. Zadłużenie sektora finansów publicznych w Polsce w latach 2004-2014, na tle krajów UE-8 (w % PKB).

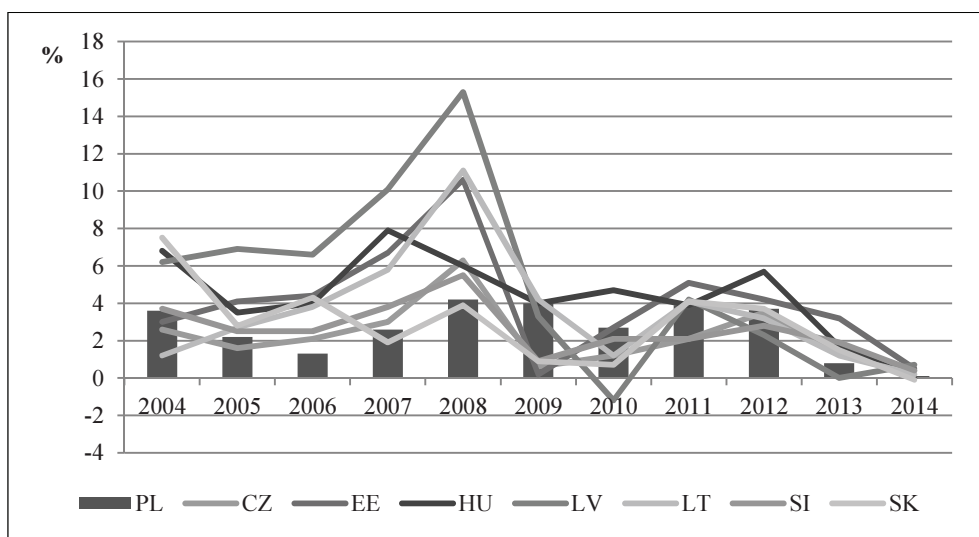
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [EUROSTAT 2015c].

3. Inflacja

Walka z inflacją była jednym z głównych elementów programów stabilizacji gospodarek wdrożonych w początkowym okresie transformacji. Już po dziesięciu latach stopy inflacji w większości państw UE-8 zredukowane zostały do jednocyfrowego poziomu [Molendowski i Stanek 2015, s. 178].

Na początku badanego okresu sytuacja poszczególnych krajów UE-8 była pod tym względem dość zróżnicowana. W 2004 r. w trzech spośród analizowanych krajów jej wskaźnik był nawet znacznie wyższy niż 5%. Polska ze wskaźnikiem 3,6% znalazła się w grupie krajów o relatywnie najkorzystniejszej sytuacji. W pierwszych latach po akcesji (do roku 2006) średnioroczna stopa inflacji z roku na rok obniżała się. W tym okresie najwyższy średnioroczny jej wskaźnik przypadł na Łotwę i Węgry. Jednakże w latach 2007-2008 wskaźnik ten istotnie wzrósł, a w przypadku Łotwy, Litwy, Estonii oraz Węgier niemal „poszybował” w górę. Widać to wyraźnie na Wykresie 5.

Warto podkreślić, iż po tym gwałtownym wzroście stopy inflacji w latach 2007-2008 r., w kolejnych latach następował stały jej spadek. W 2014 r. w większości badanych krajów jej poziom był już niższy niż 1,0% (w przypadku Słowacji zanotowano nawet deflację -1,6%). Był to już najniższy poziom od początku transformacji. Sytuację tę należy oceniać głównie jako konsekwencję spadku popytu konsumpcyjnego w okresie kryzysu i załamania gospodarczego.

Wykres 5. Stopa inflacji (HICP) w Polsce w latach 2004-2014 (na tle krajów UE-10 (%))

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [EUROSTAT, 2015d].

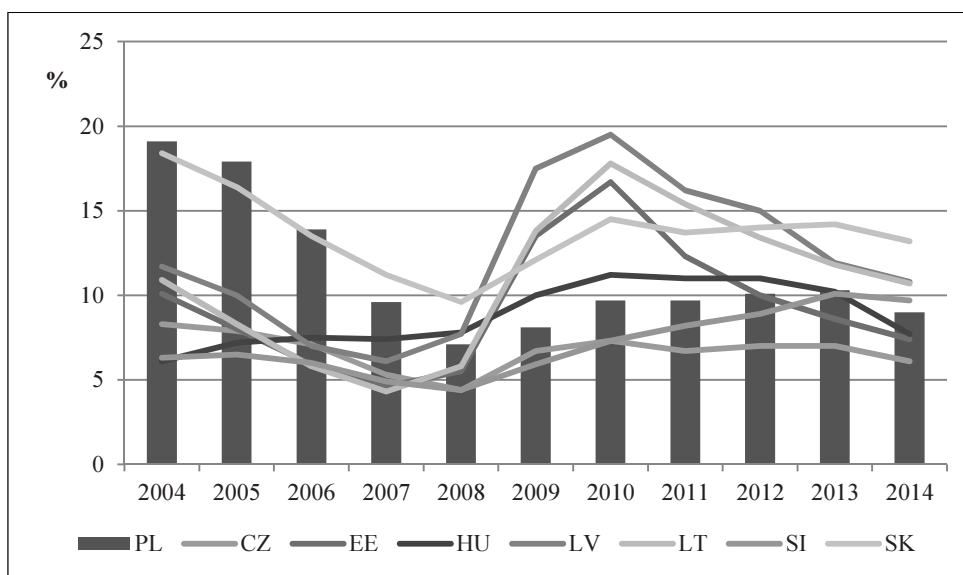
Warto podkreślić, iż Polska należała we wszystkich latach całego badanego okresu (obok Republiki Czeskiej) do krajów o najniższej stopie inflacji. W porównaniu do sytuacji w latach 90. ub. wieku oznacza to znaczący postęp.

4. Rynek pracy i bezrobocie

Sytuacja na rynku pracy w krajach UE-8 w okresie poakcesyjnym uległa wyraźnej poprawie. Największy sukces w tym zakresie odnotowała Polska. W pierwszym roku członkostwa w UE właśnie Polska (obok Słowacji) wyróżniała się najwyższą stopą bezrobocia (19,1%). W okresie do 2008 r. osiągnięto znaczny postęp – spadek stopy bezrobocia do 7,1%. Podobny do Polski sukces zanotowano w tym okresie również w przypadku Słowacji. W przypadku pozostałych krajów poprawa była mniej spektakularna. Pokazano to na Wykresie 6.

Oslabiająca się koniunktura gospodarcza w 2008 r. doprowadziła do odwrócenia się wcześniejszej tendencji. Spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego, spadek eksportu i produkcji przemysłowej, pociągały za sobą wzrost bezrobocia. W rezultacie tego stopa bezrobocia po okresie kilkuletniego spadku wyraźnie wzrosła w całym regionie. Sytuacja taka utrzymywała się we wszystkich analizowanych krajach aż do roku 2013. W 2014 r. zaobserwowano natomiast niewielki spadek stopy bezrobocia w porównaniu z rokiem poprzednim. Ostatecznie w 2014 r. największe bezrobocie zanotowano w Słowacji (13,2%), a następnie w Polsce (9%), na Węgrzech (7,7%) oraz w Republice Czeskiej (6,1%).

Warto dodać, że stopa bezrobocia w Polsce w okresie po 2008 r. należała do najniższych wśród badanych krajów. Uznać to należy za niewątpliwie ważny sukces.

Wykres 6. Stopa bezrobocia w Polsce w latach 2004-2014 (na tle krajów UE-8)
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie: [EUROSTAT 2015e].

Wnioski końcowe

Akcesja do Unii Europejskiej zapewniła Polsce i pozostałym krajom UE-8 szybki wzrost gospodarczy, przy jednoczesnej restrukturyzacji i modernizacji. Z prezentowanej analizy najważniejszych wskaźników charakteryzujących zmiany sytuacji gospodarczej badanych krajów w latach 2004-2014 wynikają następujące wnioski:

1. Pomimo spowolnienia dynamiki w okresie światowego kryzysu gospodarczego PKB wzrósł wyraźnie we wszystkich badanych krajach. Polska (podobnie jak Słowacja) zanotowała tu jeden z najwyższych wskaźników wzrostu. Warto też podkreślić, że Polska była jedynym krajem w Grupie Wyszehradzkiej (a także Unii Europejskiej), który uniknął recesji podczas globalnego kryzysu gospodarczego;
2. PKB per capita wg parytetu siły nabywczej osiągnął w Polsce w 2014 r. 62,4% średniej dla krajów UE-15. Oznacza to, że w porównaniu do 2004 r. nasz kraj „odrobił” prawie 20 p.p. Podobny wskaźnik uzyskała tylko Słowacja. Równocześnie udało się nam wyprzedzić pod tym względem Węgry oraz Litwę;
3. Ogromnym wyzwaniem dla Polski było utrzymanie dyscypliny finansów publicznych. Niekorzystnym zjawiskiem było utrzymywanie się nadmiernego deficytu finansów publicznych, które doprowadziło do szybkiego wzrostu zadłużenia publicznego. W całym okresie deficyt finansów publicznych w Polsce wynosił przeciętnie rocznie 4,5% (a więc znacznie powyżej wartości referencyjnej). Tylko w przypadku Węgier sytuacja pod tym względem kształtowała się gorzej. Warto jednak dodać, że zadłużenie publiczne w Polsce pozostawało jednak na poziomie niższym od przeciętnego w całej UE;

4. Wzrost gospodarczy odbywał się w badanych krajach w warunkach inflacji wyższej od przeciętnej w UE, ale jej poziom został zredukowany niemal do 0%. Polska należała we wszystkich latach badanego okresu do krajów o najniższej stopie inflacji. W porównaniu do sytuacji w latach 90. ub. wieku oznacza to znaczący postęp;
5. Olbrzymi sukces (na tle badanych krajów) Polska odniosła w zakresie walki z bezrobociem. W pierwszym roku członkostwa w UE właśnie Polska wyróżniała się najwyższą stopą bezrobocia (19,1%). W 2104 r. wyniosło ono już 9%. Był to jednak wskaźnik nadal wyższy niż na Węgrzech i w Czechach;
6. Wyzwaniem dla badanych krajów stał się globalny kryzys finansowy 2008+ oraz kryzys strefy euro. Obok nadal nierozwiązanych problemów wewnętrznych pojawiły się zagrożenia zewnętrzne. Akcesja do UE nie uchroniła badanych krajów przed negatywnymi skutkami kryzysu, ale znacznie je osłabiła. Warto podkreślić, że z negatywnymi skutkami kryzysu w zasadzie najlepiej w badanej grupie radziła sobie Polska, unikając recesji;
7. Pomimo zbliżonych doświadczeń i uwarunkowań historycznych, w tym przejścia przez zmiany ustrojowe początku lat dziewięćdziesiątych ub. wieku oraz niewątpliwych sukcesów wynikających z akcesji do Unii Europejskiej, gospodarki Polski i pozostałych krajów UE-8 nadal różnią się od siebie znacząco. Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że Polska (obok Słowacji) najlepiej w badanej grupie krajów wykorzystała okres poakcesyjny dla modernizacji gospodarki i zbliżania poziomu rozwoju do średniego poziomu UE-15. Najgorsze wyniki w tym zakresie zanotowano natomiast na Węgrzech.

Literatura cytowana

- Czekaj, J., 2014. Cud nad Balatonem. *Rzeczpospolita*, 120, 8-12.
- EUROSTAT, 2015a. *Real GDP growth rate – volume. Percentage change on previous year.* [ONLINE] Baza dostępna pod adresem: <http://ec.europa.eu/eurostat/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>. [Odczytano 15 marca 2016].
- EUROSTAT, 2015b. *Purchasing power parities (PPPs), price level indices and real expenditures for ESA2010 aggregates [prc_ppp_ind]*. [ONLINE] Baza dostępna pod adresem: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show>. [Odczytano 15 marca 2016].
- EUROSTAT, 2015c. *General government gross debt - annual data.* [ONLINE] Baza dostępna pod adresem: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=teina225>. [Odczytano 15 marca 2016].
- EUROSTAT, 2015d. *HICP – inflation rate.* [ONLINE] Baza dostępna pod adresem: <http://ec.europa.eu/eurostat/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00118>. [Odczytano 15 marca 2016].
- EUROSTAT, 2015e. *Unemployment rate, by sex.* [ONLINE] Baza dostępna pod adresem: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsdec450>. [Odczytano 15 marca 2016].
- Gawlikowska-Hueckel, K. i Zielińska-Głębocka, K., 2015. Doświadczenia 10 lat członkostwa w Unii Europejskiej. Sukcesy i porażki krajów Grupy Wyszehradzkiej w sferze gospodarczej. [w:] E. Małuszyńska, I. Musiałkowska i G. Mazur (red.), *Unia Europejska 10 lat po*

- największym rozszerzeniu* (s. 144-162). Poznań: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.
- Matkowski, Z., Rapacki, R. i Próchniak, M., 2015. Porównanie wyników gospodarczych w latach 2004–2014: Polska na tle UE i wybranych rynków wschodzących. [w:] M. Weresa (red.), *Polska – Raport o konkurencyjności 2015: innowacje i pozycja konkurencyjna polskiej gospodarki w latach 2007-2014* (s. 11-46). Warszawa: Oficyna Wydawnicza Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.
- Michalski, R., 2014. Polityka finansowa państwa wobec groźby zmniejszenia dynamiki wzrostu. *Gospodarka i handel zagraniczny Polski*, Rocznik 2014, 51-68.
- Michalski, R., 2015. Pokryzysowa polityka finansowa państwa – trop de zèle néolibéral. *Gospodarka i handel zagraniczny Polski*, Rocznik 2015, 54-77.
- Molendowski, E. i Stanek, P., 2015. Poziom zadłużenia a wzrost gospodarczy i sytuacja ekonomiczna w nowych krajach członkowskich (UE-10) po akcesji do Unii Europejskiej. [w:] E. Małuszyńska E, G. Mazur i P. Idczak (red.), *Unia Europejska wobec wyzwań przyszłości. Aspekty prawne, finansowe i handlowe* (s. 171-183). Poznań: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.
- Molendowski E., 2009. Liberalizacja handlu pomiędzy krajami Europy Środkowo-Wschodniej – jej znaczenie w procesie integracji europejskiej. [w:] S. Miklaszewski i E. Molendowski (red.), *Gospodarka światowa w warunkach globalizacji i regionalizacji rynków* (123-167). Warszawa: Difin.
- Zielińska-Głębocka, A., 2013. Sytuacja gospodarcza państw Grupy Wyszehradzkiej w procesie transformacji i integracji z Unią Europejską. [w:] A. Zielińska-Głębocka i K. Gawlikowska-Hueckel (red.), *Konkurencyjność międzynarodowa i regionalna państw grupy Wyszehradzkiej: Polski, Węgier, Czech i Słowacji* (s. 15-42). Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.

Abstract

A decade of membership in the European Union – the example of Poland versus the new Member States

The accession of Central European countries to the European Union was an important impulse for further changes initiated at the beginning of 1990s. The first years of membership have allowed building a permanent and stable basis for further development. The article attempts to compare changes in the economic situation of Poland and other new Member States in the post-accession period as well as to identify the key differences and determinants affecting its development. An assumption was made that Poland belongs to those countries where the differentiated effects of membership were most clearly visible. Due to the restrictions relating to the volume of the article, the analysis refers to the most important indicators characterizing the economic situation of the surveyed countries in the years 2004-2014. The most important conclusions resulting from the study are summarized in the article.

Keywords: new Member States, effects of the EU membership, Poland in the EU, the level of economic development of Poland.

JEL Classification: E2, E6, F4, F5.